

C/2023/1062

15.12.2023

P9_TA(2023)0134

Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi rakendamine

Euroopa Parlamendi 9. mai 2023. aasta resolutsioon muudetud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi rakendamise kohta (2022/2038(INI))

(C/2023/1062)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse liikmesriikide pädevust arendada audiovisuaalvaldkonnas ulatuslikku kultuuripoliitikat kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 6 ja 167,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 7. juuli 2020. aasta teatist „Suunised mõiste „videojagamisplatvormi teenus“ audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohases määratluses nimetatud põhilise otstarbe kriteeriumi praktilise rakendamise kohta“ ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 7. juuli 2020. aasta teatist „Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 13 lõike 7 kohased suunised Euroopa päritolu teoste osakaalu arvutamise kohta tellitavate teenuste kataloogides ning väikese vaatajaskonna ja väikese käibe määratluse kohta“ ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartat, eriti selle meediat käsitlevaid sätteid,
- võttes arvesse nõukogu 4. aprilli 2022. aasta järeldusi kultuuri- ja loomemajanduse ökosüsteemi Euroopa strateegia väljatöötamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma (ERGA) liikmete 3. detsembri 2020. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit,
- võttes arvesse 2022. aasta rangemat desinformatsiooni käsitlevat tegevusjuhendit,
- võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2020. aasta teatist „Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“ (COM(2020)0784),
- võttes arvesse oma sisepoliitika peadirektoraadi struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna 2022. aasta novembri uuringut „Implementation of the revision Audiovisual Media Services Directive – Background Analysis of the 2018 AVMSD revision“ (Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi 2018. aasta läbivaatamise peamiste aspektide taustaanalüüs),

⁽¹⁾ ELT L 95, 15.4.2010, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 303, 28.11.2018, lk 69.

⁽³⁾ ELT C 223, 7.7.2020, lk 3.

⁽⁴⁾ ELT C 223, 7.7.2020, lk 10.

⁽⁵⁾ ELT C 160, 13.4.2022, lk 13.

- võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (algatusraportite koostamise loa andmise kord) artikli 1 lõike 1 punkti e ja 3. lisa,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A9-0139/2023),
- A. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivil peaks olema oluline roll Euroopa audiovisuaalse ökosüsteemi struktureerimisel, juhindudes kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse ja arvamuste paljususe kaitse põhimõtetest ning edendades Euroopa audiovisuaalmeedia teenuste levitamist ja tootmist Euroopa Liidus;
- B. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi viimane läbivaatamine, mis võeti vastu 28. novembril 2018, andis raamistiku päritoluriigi põhimõtte tugevdamiseks ja tarbijate, eelkõige alaealiste laste ja puuetega inimeste kaitse parandamiseks internetis;
- C. arvestades, et päritoluriigi põhimõte on sätestatud ELi õiguses, eelkõige audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 2 lõikes 1, ning et õiguskindluse tagajana on see oluliselt toetanud teabe vaba ja takistamatut levitamist ning audiovisuaalmeedia teenuste piiriülest osutamist; arvestades, et see on oluline alus audiovisuaalmeedia teenuste osutajate kaitsmiseks ning võimaldab investeerida uuenduslikesse ja loominguulistesse toodetesse ja parandada Euroopa audiovisuaalteoste leitavust;
- D. arvestades, et läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi ülesanne on toetada Euroopa kultuurilist loomingut ja kultuurilist mitmekesisust muutavas audiovisuaalsektoris kooskõlas muude normidega, näiteks direktiivi (EL) 2019/790⁽⁶⁾ autoriõiguse sättega, milles nõutakse õiguste omajatele õiglast tasu;
- E. arvestades, et liikmesriigid üksi ei suuda piisavalt saavutada audiovisuaalmeedia teenuste jaoks sisepiirideta ala loomist, mis pakub ka üldist huvi pakkuvate eesmärkide kõrgetasemelist kaitset, ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil;
- F. arvestades, et uute liidu tasandi horisontaalsete õigusaktide tõttu on vaja järjepidevalt ja sidusalt selgitada nende seoseid audiovisuaalmeedia teenuste osutajaid käsitlevas õigusraamistikus;
- G. arvestades, et vastuolude tekkimise võimalus ning seega vajadus järjepidevuse ja sidususe järele on viimasel ajal märkimisväärselt suurenenud seoses nn digikümnendil ELi tasandil vastu võetud või kavandatavate õigusaktidega, eelkõige digiteenuste õigusaktiga⁽⁷⁾, kus käsitletakse audiovisuaalse sisu levitamise ja väärtusahela osalejaid ning millel on otsesed seosed audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga; arvestades, et selgemad seosed on olemas ettepanekus võtta vastu Euroopa meediavabaduse määrus ja ettepanekus võtta vastu määrus poliitilise reklaami kohta, milles käsitletakse audiovisuaalmeedia sektoriga otseselt seotud küsimusi;
- H. arvestades, et teave meediateenuse osutajate ja videojagamisplatvormi teenuseosutajate omandilise kuuluvuse kohta peaks olema kergesti, terviklikult ja avalikult kättesaadav, kuna see on meedia edasise koondumise piiramiseks väga oluline;
- I. arvestades, et liidus professionaalselt toodetud audiovisuaalmeedia teenuste positiivse ergutamise ja esiletõstmisega saab anda olulise panuse ülemaailmsesse võitlusse desinformatsiooni ja valeuudiste vastu; arvestades, et see aitab tulemuslikult rakendada õigust teabele ja edendada arvamuste paljususel põhinevat avalikku arutelu;
- J. arvestades, et paljud veebiplatvormid ei võimalda meediateenuse osutajate levitatavate teoste puhul juurdepääsu vaatajaskonna andmetele; arvestades aga, et need andmed on hädavajalikud poliitika kohandamiseks ja sisuloome toetamiseks;

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

- K. arvestades, et sõltumatud ja erapooletud riiklikud ja piirkondlikud meediat reguleerivad asutused on meediavabaduse ja -pluralismi eeltingimus, sest nad kaitsevad meediat põhjendamatu poliitilise ja kaubandusliku sekkumise eest, kaitstes sõltumatuid, vastutustundlikke ja läbipaistvalt toimivaid meediateenuseid;
- L. arvestades, et vastavalt läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivile koondab Euroopa audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühm (ERGA) audiovisuaalteenuste valdkonna sõltumatute riiklike reguleerivate asutuste esindajaid, et anda komisjonile nõu audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi järjepideval rakendamisel ja vahetada parimaid tavasid;
- M. arvestades, et rohkem kui pooltes ELi liikmesriikides ei pruugi meediat reguleerivate asutuste juhtide ametisse nimetamise kord olla poliitilise ja/või majandusliku mõju ohu piiramiseks piisavalt mõjus⁽⁸⁾;
- N. arvestades, et suur hulk ELi audiovisuaalmeedias tegutsevaid ettevõtteid on ühtlasi väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kes vajavad erikaitsemeetmeid, et pakkuda Euroopa vaatajaskonnale mitmekesiseid teenuseid;
- O. arvestades, et nii laste ja noorte kui ka täiskasvanute meediapädevus on digimeediapakkumiste ülikülluse tõttu hädavajalik baasoskus, mis peab lisaks funktsionaalsele arusaamisele hõlmama ka kriitilise (enese)refleksiooni oskust meediakasutusviiside üle;
- P. arvestades, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis nõutakse õiguslikult, et EL ja kõik selle liikmesriigid tagaksid õiguse juurdepääsetavusele (artikkel 9), sõna- ja arvamusvabaduse ning teabe juurdepääsu (konventsiooni artikkel 21) ning kultuurielus osalemise õiguse (konventsiooni artikkel 30);
- Q. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi märkimisväärselt hilinevad ülevõtmine liikmesriikides vähendab selle tulemuslikkust;
1. kritiseerib nii osa liikmesriikide tahtetust direktiivi õigeaegselt rakendada kui ka komisjoni üldist tõrksust rikkumismenetluste algatamisel ning suuniste hilist avaldamist; ergutab liikmesriike direktiivi viivitamata rakendama;
 2. tunneb muret selle pärast, et ülevõtmisega viivitamise tõttu ei ole täiemahuline hindamine praegu võimalik;
 3. juhib tähelepanu direktiivi artikli 33 lõikes 2 komisjonile sätestatud kohustusele esitada hiljemalt 19. detsembriks 2022 aruanne selle direktiivi kohaldamise kohta ning tuletab liikmesriikidele meelde nende direktiivi artikli 7 lõikest 2 tulenevat kohustust esitada samaks tähtjaks komisjonile aruanne ligipääsetavuse edusammude kohta; tuletab lisaks meelde komisjoni kohustust anda audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 13 lõigete 1 ja 2 kohaldamise kohta aru liikmesriikide poolt 19. detsembriks 2021 esitatud teabe ja sõltumatu uuringu alusel, võttes arvesse turu ja tehnoloogia arengut ning kultuurilise mitmekesisuse eesmärki; peab kahetsusväärseks, et aruannet audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohaldamise kohta aastatel 2014–2019 ei ole laialdaselt levitatud; märgib, et see aruanne annab olulist teavet läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi rakendamise kohta võrdlusanalüüsi koostamiseks;
 4. tunnistab, et Euroopa päritoluga teoste määratlus põhineb avatud ja laial arusaamal mõistest „Euroopa audiovisuaalteosed“, nagu on sätestatud Euroopa Nõukogu 5. mai 1989. aasta piiriülese televisiooni Euroopa konventsioonis; tuletab meelde, et Euroopa päritoluga teoste määratlus audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis ei piira liikmesriikide võimalust kehtestada oma jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuste osutajate kohta üksikasjalikum määratlus; kinnitab, et Euroopa päritolu teoste määratlus peaks muu hulgas aitama propageerida ELis toodetud teoseid Euroopa loomeökosüsteemi hüvanguks; tuletab sellega seoses meelde, et meedia ja audiovisuaalvaldkonna tegevuskava kohaselt kavatakse komisjon avaldada Euroopa meediaväljavaate, et uurida peamisi meediasuundumusi ning analüüsida nende võimalikku mõju meediaturgudele ja ärimudelitele; peab kahetsusväärseks, et seda aruannet ei olnud võimalik aegsasti avaldada; palub komisjonil hinnata Euroopa päritolu teoste määratlust üksnes teadustulemuste põhjal, mis on saadud koostöös ERGA ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskusega, ning võtta nõuetekohaselt arvesse Euroopa meediaväljavaateid, mis on otseselt seotud mõiste „Euroopa päritolu teosed“ praeguse kohaldamisega;

⁽⁸⁾ Meedia mitmekesisuse ja meediavabaduse keskuse andmed, detsember 2022.

5. kutsub komisjoni üles kiiresti võtma vajalikke meetmeid, et kõrvaldada puudused ja vältida õiguste kuritarvitamist audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 2 lõike 4 kohaldamisel;

6. on seisukohal, et kõiki päritoluriigi põhimõttega seotud erandeid ning mis tahes uute tõkete ja piirangute kehtestamist teenuste osutamise vabadusele, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 56–62, tuleb hinnata proportsionaalsuse, paindlikkuse, prognoositavuse ja mittediskrimineerimise kaitsemeetmete alusel;

7. palub komisjonil läbi vaadata artiklites 3 ja 4 sätestatud menetlused, et välja selgitada, kas neid saab kiiremini ja tulemuslikumalt kohaldada, et tugevdada päritoluriigi põhimõtet, austades samal ajal kõigi sidusrühmade õigusi;

8. märgib, et audiovisuaalmeedia teenuste erinev reguleerimismäär eri keskkondades põhjustab endiselt ebavõrdseid tingimusi teleringhäälingu, videojagamisplatvormi teenuse või muude veebiplatvormiteenuste kaudu esitamisel; mõistab samas, et üks põhjustest on, et õigusaktid on seotud sellega, kas teenuseosutajal on teenuse eest toimetust vastutus või mitte; ergutab suurematele pingutustele, et saavutada kõrgetasemeline tarbijakaitse, kaitse kahjuliku sisu eest ja alaealiste kaitse kõigis meedialiikides ja mängimiskanalites audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga pakutavate võimaluste raames;

9. rõhutab, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohaldamisala on laiendatud, et kehtestada artikli 28b alusel videojagamisplatvormi teenuse osutajatele teatavad kohustused, näiteks nõue võtta asjakohaseid meetmeid, et kaitsta alaealisi kahjuliku sisu eest ning kõiki kasutajaid vägivallale või vihkamisele õhutada sisu eest; rõhutab vajadust tagada nende sätete nõuetekohane rakendamine;

10. tuletab meelde, et vastavalt komisjoni 2020. aasta teatisele „Suunised audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohase videojagamisplatvormi teenuse määratluse olulise funktsionaalsuse kriteeriumi praktilise kohaldamise kohta“ pakuvad videojagamisplatvormi teenused audiovisuaalset sisu, mida üldsus üha rohkem kasutab, ning see kehtib ka sotsiaalmeediateenuste kohta, millest on saanud oluline teabejagamisvahend; tuletab samuti meelde, et nende suuniste kohaselt võivad teatavad sotsiaalmeediateenused kuuluda videojagamisplatvormi käsitlevate uute normide kohaldamisalasse, kui need vastavad teatavatele kriteeriumidele;

11. tuletab meelde audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi põhisätteid alaealiste kaitse kohta, eelkõige keeldu töödelda alaealiste andmeid äriliste teadaannete jaoks; on seisukohal, et tuleb tugevdada piiriülese koostöö meetmeid, eelkõige alaealiste kaitseks, suurendades riiklike meediat reguleerivate asutuste ja muude pädevate asutuste suutlikkust mõjusalt reageerida tuvastatud rikkumistele, tagades sellega kiire ja mõjusa tegutsemise ning samas soodustades ennetusmeetmete koordineerimist avaliku ja erasektori sidusrühmade vahel; juhib veel kord tähelepanu võimalustele, mida pakub audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikkel 4a, ning kordab, et käitumisjuhenditel võib selles olla oluline roll, võttes arvesse turundusmeetodite kiiret arengut;

12. kutsub liikmesriike üles direktiivi ülevõtmisel tagama, et eelkõige lõppkasutajatele oleks selge ja kergesti mõistetav, kas alaealiste kaitse kahjuliku sisu eest, üldsuse kaitse teatava ebaseadusliku sisu eest ja direktiivi sisuga seotud reklaamipiirangud kehtivad parajasti kasutatavas meediavahendis, eriti veebis;

13. on seisukohal, et audiovisuaalmeedia teenuste suhtes kohaldatavaid horisontaalseid õigusnorme, nagu digiteenuste määrus, või horisontaalseid kaas- ja enesereguleerimise standardeid, nagu 2022. aasta rangem desinformatsiooni käsitlev tegevusjuhend, tuleks alati tõlgendada kooskõlas direktiivi eesmärkidega; rõhutab vajadust minimeerida eri teenuseosutajate audiovisuaalteenuste pakkumiste regulatiivseid erinevusi, tugevdades õiguslikku järjepidevust valdkondlike ja horisontaalsete õigusaktide vahel; on seisukohal, et see tagaks Euroopa eri õigusaktide suhtes õiguskindluse, andes selge tõlgenduse, mis võimaldaks sektoripõhise õiguse ülimuslikkust ning oleks kooskõlas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi eesmärkide ja väärtustega, nagu sõltumatu järelevalve ja toimetustliku sisu kaitse, inimväärikuse austamine, alaealiste kaitse, avalik julgeolek ja ohutus ning pluralistlik ja hästitoimiv demokraatlik arutelu, mis viib nõudlike standardite rakendamiseni;

14. rõhutab Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskuse hallatava andmebaasi MAVISE⁽⁹⁾ kasulikkust, kuna see annab teavet audiovisuaalmeedia teenuste, videojagamisplatvormide ja nende jurisdiktsioonide kohta Euroopas; nõuab lisapingutusi, et laiendada andmebaasi ulatust ja hõlbustada selle kasutamist kõigi huvitatud kasutajate jaoks; nõuab audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 5 lõike 2 sõnastamist liikmesriigi kohustusena audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi mis tahes tulevasel läbivaatamisel;

15. palub komisjonil liikmesriikide aruannete põhjal, koostöös ERGAga ja dialoogis asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega välja töötada ühised kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed eesmärgid, et edendada puuetega inimestele kättesaadavate teenuste edasiarendamist kooskõlas Euroopa ligipääsetavuse aktis⁽¹⁰⁾ toodete ja teenuste kohta sätestatud ligipääsetavusnõuetega, ning parandada teenuste üldist kättesaadavust; on veendunud, et sellised suured eesmärgid koos selgete rakendamistähtaegadega, mis põhinevad iga liikmesriigi tegelikul ligipääsetavusolukorral ja võtavad arvesse uusimat tehnika arengut, peaksid sisaldama teatavat liiki ligipääsuteenustega seotud kättesaadava audiovisuaalse sisu osakaalu; rõhutab, et kõik aruanded kättesaadavate teenuste parandamise kohta peavad olema avalikult kättesaadavad ning kui komisjon hindab, kuidas liikmesriigid täidavad audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevaid kohustusi, peaks ta kontrollima, et nende arusaam „proportsionaalsetest meetmetest“ ei oleks vastuolus selle direktiivi artikliga 7;

16. rõhutab, kui oluline on hõlbustada ligipääsetavust (dubleerimine, subtiitrid, audiokirjeldused või muu) kõigis selle territooriumi keeltes, kus audiovisuaalmeedia teenust osutatakse; rõhutab seetõttu, et väga tähtis on ilma põhjendamatu viivitusega määrata igas liikmesriigis hõlpsasti ligipääsetav ja avalikult kättesaadav veebipõhine kontaktpunkt;

17. nõuab suuremaid pingutusi, et levitada Euroopa teoseid, mis esindavad kogu Euroopa keelelist mitmekesisust, võttes arvesse nii ametlikke kui ka piirkondlikke ja vähemuskeeli; peab seetõttu hädavajalikuks koguda andmeid audiovisuaalmeedia teenuste keelelise levitamise kohta, sealhulgas teavet seotud dubleerimise, subtiitrite või nendega koos kättesaadavaks tehtavate audiokirjelduste keelelise mitmekesisuse kohta, et suuta sihipärasemalt tegutseda;

18. võtab teadmiseks tehisintellekti kasutamise potentsiaali audiovisuaalteenuste kättesaadavuse suurendamiseks ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seda strateegiliselt ja sihipäraselt edendada;

19. kutsub komisjoni üles nõudma ligipääsuteenuste, sealhulgas ikoonide Euroopa standardeid, mis arvestavad kujunenud tavasid, kuid mida saavad kasutada ka riigid, kellel puuduvad kvaliteedisuunised;

20. soovib, et tulevane keskus „AccessibleEU“ looks foorumi kõigile sidusrühmadele, keda mõjutavad Euroopa ligipääsetavuse akt ja audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv, et võimaldada tavade vahetamist ja leida koostöövaldkonnad meedia kättesaadavuse parandamiseks ELis;

21. palub komisjonil korraldada uuring, et mõõta ja võrrelda meedia ligipääsetavust liikmesriikides;

22. märgib, et kaasseadusandjad on lisanud muudetud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi olulised uued punktid, eelkõige sätte, millega tunnustatakse liikmesriikide suutlikkust võtta meetmeid üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste esiletõstmise edendamiseks (artikkel 7a), ning audiovisuaalmeedia teenuste terviklikkust kaitsva sätte (artikkel 7b); rõhutab vajadust tagada nende sätete nõuetekohane rakendamine, võttes arvesse seadmete tootjate ja kasutajaliidese pakkujate keskset rolli inimeste ligipääsu võimaldamisel audiovisuaalmeedia teenustele internetis ning nende teenuste leidmisel;

23. leiab ühtlasi, et artikli 7a meetmeid võiks veelgi tugevdada, ja ergutab liikmesriike rohkem kasutama võimalusi, mis võivad tuleneda üldhuvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste asjakohasest esiletõstmisest; soovib lisaks, et ERGA aitaks välja töötada Euroopa ühtlustatud lähenemisviisi suunised, mis põhinevad parimate tavade analüüsil; on veendunud, et edusamme võiks teha üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste esiletõstmise kohustuse suunas, tingimusel, et üldist huvi pakkuva sisu ulatus ja mõistmine on ühtlustatud ega lähe vastuollu ELi väärtustega, võttes nõuetekohaselt arvesse käibivaid süsteeme ja nende edasist arengut;

⁽⁹⁾ Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, „MAVISE – Database on audiovisual services and their jurisdiction in Europe“, vaadatud 3. aprillil 2023.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

24. juhib sellega seoses tähelepanu teadlikule otsusele mitte piirata üldhuvi pakkuvaid teenuseid või sisu avalik-õigusliku meediaga, vaid käsitleda seda nii, et see hõlmab ka kommertsmeediateenuste osutajate pakutavat sisu, mille eesmärk on rahuldada sotsiaalseid, demokraatlikke ja kultuurilisi vajadusi, sest need võivad esindada laiemat poliitiliste vaadete spektrit;

25. ergutab liikmesriike võtma audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 7b kohaselt vastu kõikehõlmavad ja tulemuslikud reeglid, et kaitsta signaali terviklikkust kõigil asjaomastel veebiplatvormidel ja kasutajaliidestel, mida audiovisuaalmeedia teenustele ligipääsuks kasutatakse;

26. rõhutab kaugjuhtimispuhli numbrinuppude tähtsust üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste nähtavuse ja leitavuse tagamisel; märgib, et mõned tootjad on need nupud puldilt eemaldanud, seades ohtu tavapärase kanalnumeratsioonisüsteemid;

27. on seisukohal, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi eesmärke täidab see, et liikmesriigid võtavad meetmeid üldhuvi pakkuvate teenuste leitavuse ja Euroopa päritolu teoste nähtavuse tagamiseks asjakohastes kasutajaliidestel ja platvormiteenustel, mis pakuvad oma teenuseid kasutajatele selle liikmesriigi territooriumil, kuid ei ole seal asutatud; tuletab meelde, et on oluline, et need meetmed põhineksid läbipaistvatel ja objektiivsetel kriteeriumidel; rõhutab, et liikmesriikidel on vabadsus kaasata audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmisel muud liiki meediat, nagu raadio, veebipõhine audio või ajakirjandus;

28. on seisukohal, et on vaja käsitleda tehisintellekti kasutamist seoses audiovisuaalmeedia teenustega, et kaitsta ja edendada sõnavabadust, sealhulgas arvamussvabadust ning teabe ja ideede saamise ja levitamise vabadust;

29. peab asjakohaseks jätta Euroopa kvoodinõuded miinimumkvootidena praegusele tasemele, kuni tõendite põhjal ei ole soovitatav teisiti; rõhutab, kui olulised on sätted Euroopa päritolu teoste edendamise ja levitamise kohta ning ERGA poolt liikmesriikidele pakutavad leitavuse vahendid ning nende otsene mõju kohalikule audiovisuaalloomingule ja ettevõtluse ökosüsteemidele; kutsub komisjoni ja ERGAt üles edendama liikmesriikide parimate tavade vahetamist selliste leitavusvahendite kasutuselevõtmise kohta, et esitada kaugemas perspektiivis ettepanekud konkreetsete meetmete kohta, mida peavad rakendama kõik liikmesriigid; tuletab liikmesriikidele meelde, et nad võivad riiklikul tasandil ELi kvoodinõuetest kaugemale minna;

30. rõhutab, et ELi kvoodinõuete kehtestamise eesmärk oli edendada Euroopa loomeökosüsteemi, suurendades ELi publiku kokkupuudet Euroopa teostega ja andes Euroopa loominguale rohkem võimalusi jõuda vaatajateni kogu ELis; peab vajalikuks tagada ELi kvoodinõuete rakendamise korrapärase järelevalve, kaasa arvatud hõlmatud audiovisuaalteoste liigid ja tellitavate teenuste kvoodi mahuarvutused;

31. rõhutab, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi viimase läbivaatamisega kehtestati päritoluriigi põhimõtte suhtes erandite tegemise mehhanism, eelkõige direktiivi artikli 13 lõike 2 alusel, mille eesmärk on luua parem tasakaal reeglite vahel, mida kohaldatakse sama teenust osutavate eri osalejate suhtes, tagades samal ajal kultuurilise mitmekesisuse ja ausa konkurentsi kõigi riigisisel turul tegutsevate osalejate vahel ning säilitades nendes riikides stabiilse ja mitmekesise Euroopa loomeökosüsteemi; märgib, et mehhanismi on kasutanud 14 liikmesriiki, näiteks riiklikesse fondidesse ja otseinvesteeringutesse panustamiseks;

32. rõhutab võrdlusandmete puudumist ja märgib, et teatavad turuosalisel on rõhutanud, et see säte on Euroopa audiovisuaalsektori edendamise ja mitmekesistamise eesmärke silmas pidades põhjanevalt tähtis ning suurendab kultuurilist mitmekesisust, samas kui teised turuosalisel on väitnud, et need erandid avaldavad ühtsele turule soovimatut mõju või et need võivad tekitada lisakulusid;

33. rõhutab, et see hindamine peaks terviklikult hõlmama Euroopa päritoluga teoste edendamist Euroopa mitmekesisel meediamastikul, mis hõlmab väikesi ja suuri ning piirkondlikke, Euroopa ja Euroopa-väliseid teenuseosutajaid praegust kultuurilist, tehnilist ja kaubanduslikult olulist arengut käsitlevas osas, ning et hindamise raames tuleks esitada konkreetsete meetmete ettepanekud tuvastatud probleemide lahendamiseks;

34. märgib, et kuigi audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artiklis 16 sätestatud teleringhäälinguorganisatsioonide kvootide arvutamisel ei võeta arvesse uudiseid, spordiüritusi, mängu, reklaami, teleteksti teenuseid ega otsepakkumist, ei tehta erandit tellitavate audiovisuaalteenuste puhul; kutsus komisjoni üles hindama tellitavate audiovisuaalteenuste pakutavate programmide liike, mida täiendatakse kataloogides olevate Euroopa päritolu teoste osakaaluga ja mis tehakse nähtavalt kättesaadavaks eesmärgiga tagada, et kvoodi fookus saavutaks samasugused eesmärgid nagu artikkel 16;

35. ergutab lisaks korraldama põhjalikku uuringut, et hinnata kogu ELi hõlmavate investeerimisstiimulite kavade ühiste miinimumnõuete võimalikkust, lisaväärtust ja mõju Euroopa loomeökosüsteemile, et täiendada audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi rahalisi kohustusi käsitlevaid sätteid, võttes arvesse ELi ja kogu maailma parimaid tavasid ning keskendudes meediapoliitika seisukohast soovitava sotsiaalse või kultuurilise mõju integreerimisele, nagu talentide areng, sotsiaalsed kohustused, kaasatus, mitmekesisus, sooline võrdõiguslikkus ja keskkonnasäästlikumaks muutmine;

36. on seisukohal, et seriaali hooaja võrdsustamist ühe nimetusega, nagu on sätestatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 13 lõike 7 kohastes suunistes Euroopa päritolu teoste osakaalu arvutamise kohta tellitavate teenuste kataloogides, tuleks aegsasti hinnata, võttes arvesse sellise teguviisi mõju kinematograafiateostele ja teleseriaalidele ning eesmärki pakkuda Euroopa publikule mitmekesist kultuurisisu; on veendunud, et lisaks tuleks hinnata mõisteid „väike käive“ ja „väikese vaatajaskonnaga teenuseosutajad“, et näha, kas need on piisavalt selged ja võimaldavad nende kohaldamist piisaval määral ühtlustada;

37. mõistab, et seoses väga tähtsate sündmuste edastamisega ja üldsuse võimalusega neid jälgida on mõned liikmesriigid võtnud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 14 rakendamisel vastu ebaproportsionaalsed reeglid hõlmatud sündmuste mahu, kvalifitseeritud pakkujatega peetavate läbirääkimiste, kvalifitseerumiskriteeriumide ja nende üldise sobivuse kohta praegusse konkurentsikeskkonda, näiteks seoses ürituste kättesaadavusega internetis; kutsub komisjoni üles tähelepanelikult jälgima reeglite rakendamist, et tagada tähtsate sündmuste kättesaadavus tasuta levitatavates teleülekannetes võimalikult paljudele inimestele;

38. juhib tähelepanu sellele, et veebiplatvormidel kättesaadavate audiovisuaalmeedia teenustega seotud andmete kogumine annab neile platvormidele konkurentsieelise;

39. väljendab heameelt asjaolu üle, et digiturgude õigusakti⁽¹¹⁾ kohased sisule juurdepääsu kontrollijad peavad jagama mõningaid endi loodud andmeid ning et sisule juurdepääsu kontrollijatel on keelatud eelistada oma sisu kolmandate isikute sisule; on veendunud, et sellest ei pruugi piisata, et tagada aus konkurents ja mitmekesine audiovisuaalmeedia maastik; kutsub komisjoni üles hindama asjakohaseid meetmeid turu sellise tasakaalustamatuse vältimiseks, et tagada audiovisuaalmeedia teenuste osutajate juurdepääs kõigile andmetele, mis on seotud nende teenuste kasutamisega;

40. rõhutab lisaks, et vajalikud andmed peavad olema vähemalt kättesaadavad vastavatele riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele, et nad saaksid kindlaks teha, kas üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste nõuetekohane esiletõstmine või Euroopa päritolu teoste esiletõstmine tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste kataloogides on saavutatud;

41. nõuab kaas- ja eneseregulatsiooni potentsiaali täielikku kasutamist ning selle audiovisuaalmeedia teenuste osutajatele avalduva mõju korrapärasest hindamisest, et saavutada parim võimalik kvaliteet ja mõju;

42. kutsub komisjoni üles lähemalt uurima veebimõjutajate pakutavate audiovisuaalmeedia teenuste kiiresti kasvavaid võimalusi, keskendudes noorte ja tarbijate kaitsele, ning täielikult jõustama reklaami ja oma sisu selget ja äratuntavat eristamist; tunnistab, et suutmatus tuvastada ärilisi teadaandeid on muutumas üha suuremaks konkurentsiprobleemiks ning avaldab negatiivset mõju alaealiste ja tarbijate kaitsele;

43. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võimaluse korral tagama, et kasutajad, sealhulgas internetis, saaksid audiovisuaalmeedia teenuse osutajat selgelt tuvastada logo või muud liiki kaubamärgi abil;

44. nõuab tungivalt, et liikmesriigid täidaksid oma audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 30 lõikest 4 tulenevat kohustust varustada riiklikud regulaatorasutused ja -organid rahaliste vahendite ja personaliga, pidades silmas üha keerukamaks muutuvaid ülesandeid, ning edendaksid nende piiriülest koostööd; rõhutab vajadust kaitsta audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga nõutavat sõltumatust; rõhutab, kui oluline on anda ERGA-le mõjusad vahendid, et jälgida audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis sätestatud kohustuste täitmist, samuti sanktsioone nõuete täitmata jätmise korral; nõuab, et ERGA-le antaks suurem sõltumatus, muu hulgas loodaks komisjonist sõltumatu sekretariaat;

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus) (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1).

45. nõuab kindlalt, et komisjon tulevastest õigusaktidest olenemata tagaks audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi ja selle eesmärkide järjepideva ja tervikliku rakendamise liikmesriikides, pöörates erilist tähelepanu selle artiklile 30, mis nõuab igal juhul pidevat, hoolikat järelevalvet ja õigeaegset reageerimist mis tahes soovimatutele muutustele; nõuab, et komisjon tegutseks kiiresti, kui on märke selle kohta, et mis tahes riiklik reguleeriv asutus või organ võib kasutada oma volitusi viisil, mis on vastuolus ELi eesmärkide ja väärtustega, eelkõige ELi põhiõiguste hartas sätestatud õiguste ja vabaduste rikkumise kahtluse korral;

46. nõuab tungival, et komisjon avaldaks õigeaegselt audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 33a lõikes 3 nõutud suunised iga liikmesriigi meediapädevuse arendamist käsitleva rakendusaruande ulatuse kohta, et aruande õigeaegne esitamine veel rohkem ei hilineks; kordab, et meediateenuste saajatel on ELis õigus saada ja levitada teavet vastavalt ELi põhiõiguste harta artiklile 11, ning tuletab meelde, et seda õigust ning vaba ja pluralistliku meediateenuse kättesaadavust ELis saavad kõik inimesed kasutada ainult siis, kui neil on piisav meediapädevuse alane haridus, mida käsitleti eelkõige läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis; rõhutab, et meediapädevuse õppimine ei tohiks piirduda vahendite ja tehnoloogia tundmaõppimisega, vaid selle eesmärk peaks pigem olema inimestele kriitilise mõtlemise oskuse andmine, mis on vajalikud hinnangute andmiseks, keeruliste olukordade analüüsimiseks ning arvamuste eristamiseks faktidest;

47. märgib, et probleemid seoses õigusega saada ja levitada teavet ning vaba ja pluralistliku meediateenuse kättesaadavusega suurenevad sageli teatavate veebiplatvormide ülekaalu tõttu; soovib seetõttu kaaluda neile platvormidele maksude kehtestamist, millest võiks rahastada meediapädevuse algatuste loomist ja tugevdamist kõigis liikmesriikides;

48. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.